

Statenvoorstel 47/11A

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 11 november 2011

Statencommissies : alle commissies 4 november 2011

Onderwerp

Begroting 2012 en Najaarsbrief

's-Hertogenbosch

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

11 oktober 2010

DIS-nummer

2817508

Directie

MID / CS

Bijlagen

div.

1. Begroting 2012 en Najaarsbrief

Inleiding

Op 11 november a.s. behandelen uw Staten de Begroting 2012. In aansluiting op de reeds toegezonden begrotingsstukken ontvangt u hierbij de Najaarsbrief met daarin enkele aanvullingen op de begroting en de laatste (financiële) ontwikkelingen die voor u van belang zijn bij het vaststellen van de begroting. Met deze Najaarsbrief en het bijbehorende ontwerp-besluit is het begrotingspakket compleet.

Begrotingspakket 2012

Het totale begrotingspakket bestaat uit de volgende onderdelen:

- een “begroting op hoofdlijnen” waarin de speerpunten voor 2012 worden belicht, in vervolg op de Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant;
- het begrotingsboekwerk, opgebouwd uit zeven hoofdstukken, de verplichte paragrafen en een uiteenzetting van de financiële positie;
- het bijlagenboek met diverse financiële overzichten, waaronder de meerjarenraming 2013-2015 en het overzicht van reserves en voorzieningen;
- de najaarsbrief met de aanvullingen op de begroting 2012 plus de bijstellingen m.b.t. het lopende boekjaar 2011;
- de corresponderende begrotingswijzigingen voor 2011 en 2012 (deze wijzigingen worden eind oktober nagezonden).

Najaarsbrief

In deze Najaarsbrief brengen wij u op de hoogte van de actuele (financiële) ontwikkelingen die voor u van belang zijn bij de begrotingsbehandeling op 11 november a.s. Deze Najaarsbrief laat net als het Bestuursakkoord en de Kaderbrief 2011 zien, dat het vanuit financieel oogpunt sobere tijden zijn. Het huidige

economische klimaat, de turbulente ontwikkelingen op de kapitaalmarkt en een aantal onzekerheden over de verdere uitwerking van het Regeerakkoord alsook onvoorziene risico's zorgen ervoor dat onze financiële positie in toenemende mate onder druk staat. Sobere maar zeker geen sombere tijden. Er is nog steeds sprake van een structureel begrotingsevenwicht en geen verdere lastenverzwaring voor de burgers. En er zijn ook nog volop kansen. Het bestuursakkoord en de investeringsagenda vormen de basis om in Brabant te blijven investeren. Daarnaast willen wij geen kansen onbenut laten om met behulp van de nieuwe Europese programma's, die in oktober worden gepubliceerd, onze internationale toppositie als kennis- en innovatieregio verder te versterken.

In deze Najaarsbrief zullen wij als eerste ingaan op dit algemeen (financieel) beeld en perspectief om u vervolgens inzicht te geven in het huidige financiële totaalbeeld van de provincie. In dit totaalbeeld zijn naast de financiële bijstellingen voor de lopende begrotingsuitvoering 2011 ook de aanvullingen op de begroting 2012 verwerkt. Daarnaast wordt een aantal specifieke financiële onderwerpen en beslis-punten aan u voorgelegd.

In de inhoudsopgave ziet u hoe deze Najaarsbrief is opgebouwd en waar de verschillende onderwerpen aan bod komen. Met name de tabel in paragraaf 3.2 met het financiële totaalbeeld en de daaruit volgende voorstellen verdienen uw bijzondere aandacht.

Inhoudsopgave

pag.

H2.	Algemeen beeld en financieel perspectief	
2.1	Enkele actuele ontwikkelingen	4
2.2	Stand van zaken bestuursakkoord met het Rijk	5
2.3	Vooruitblik op voorjaarsnota 2012	7
H3.	Financieel kader en aanvullende bestedingen:	
3.1	Uitgangspositie	8
3.2	Financieel totaalbeeld bij Begroting 2012	9
3.3	Actualisering en bijstellingen regulier beleid 2011 e.v.	10
3.4	Aanvullende bestedingsvoorstellen bij begroting 2012 e.v.	14
3.5	Toewijzing middelen bestuursakkoord	18
3.6	Risicopositie en aanvulling Risicoreserve	20
3.7	Stand van zaken investeringsbegroting	22
H4.	Overige financiële onderwerpen en beslispunten:	
4.1	Opcententarief MRB 2012	25
4.2	Instellingsbesluiten en overige beslispunten	26
4.3	Meerjarig uitgavenkader	26

Bijlagen

- I. Bestuursrapportage 2011-II (onderdeel financiële actualisering § 3.3)
- II. Investeringschema 2011-2016 (geactualiseerd schema bij § 3.3 en 3.7)
- III. Beheerskader spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur (§ 3.7)
- IV. Twee ontwerp-instellingsbesluiten (zie § 4.2) met betrekking tot:
 - a. Dividend- en rentereserve (i.r.t. treasurybeleid)
 - b. Reserve basisinfrastructuur en duurzame productiemiddelen
- V. Spelregels overhevelingen (in samenhang met § 4.3).

2. Algemeen beeld en financieel perspectief

2.1 Enkele actuele ontwikkelingen

Het algemene beeld wordt gekenmerkt door:

- **Toenemende druk op de financiële positie van de provincie.** Niet uitgesloten is dat op de ombuigingen en herprioriteringen die al zijn verwerkt in onze meerjarenbegroting nog aanvullende maatregelen nodig zijn. Uit de Miljoenennota 2012 wordt nog eens duidelijk dat het Kabinet de invulling van zijn bezuinigingsdoelstelling bij decentralisatie voor een aanzienlijk deel doorvertaalt naar de medeoverheden. Daarnaast komt uit de verschillende (Europese) crisisscenario's de dreiging van nieuwe bezuinigingen naar voren. Dit kan nog gevolgen hebben voor onze meerjarenbegroting. Wij zullen daar op weg naar de Voorjaarsnota 2012 op blijven letten.
- **Turbulente ontwikkelingen op de kapitaalmarkt** die nopen tot alertheid. De provincie handelt als overheidsorganisatie per definitie met gemeenschapsgeld en daar moet uiterst zorgvuldig mee worden omgegaan. Voorzichtigheid, veiligheid en vermijden van risico's zijn daarbij de sleutelbegrippen die doorslaggevend zijn voor ons handelen. De aanhoudende lage rentestand kan ertoe leiden dat we de noodzakelijke rente-inkomsten van ons vermogen, ter vervanging van het dividend van Essent van € 122,5 mln op jaarbasis, op de langere termijn niet halen. Op korte termijn (binnen deze bestuursperiode) kunnen we dit opvangen, maar als de rente laag blijft, lopen we enig risico (zie verder paragraaf 3.3d).
- **Toenemend risicoprofiel**, niet alleen vanwege de nog onzekere uitkomsten van de decentralisatie-agenda maar ook door financiële consequenties van onvoorzienne risico's zoals ten gevolge van de brand bij Chemie-Pack Moerdijk. Hoewel de totale (financieel-technische) weerstandscapaciteit nog voldoende is, is versterking van de Risicoreserve noodzakelijk (paragraaf 3.2 en 3.6).
- **Structureel begrotingsevenwicht.** Onze inzet is en blijft om met een sluitende begroting en meerjarenraming een gezonde financiële positie te behouden. Meer dan ooit dwingt dit ons om een strakke financiële regie te voeren en risico's te beheersen. Bij de financiële sturing komt het aan op scherpe keuzes, aanpassing van beleidsambities, eventuele verdere ombuigingen en stelselmatige toepassing van het oud-voor-nieuw principe bij het opnemen van nieuw beleid. Dit gelet op de risico's die voortkomen uit de decentralisatie van taken naar de provincie(s) die gepaard gaan met efficiencykortingen en gewijzigde beleidsuitgangspunten van het Rijk, zoals op het terrein van natuur.
- **Geen lastenverzwaring voor de burger.** Ondanks de verhoogde druk op de financiën wordt het beleid van een terughoudende verhoging van de collectieve lasten via de opcentenheffing MRB gehandhaafd, namelijk door enkel een aanpassing voor inflatie. Hiermee bevindt de provincie Noord-Brabant zich nog steeds bij de drie provincies met het laagste MRB-opcententariaf.

- **Kansen benutten.** We willen ons sterker richten op Europese programma's. In de huidige Europese programmaperiode die nog loopt tot eind 2013 betekent dit dat we maximaal gebruik maken van de mogelijkheden die programma's als OP-Zuid, Interreg IV, POP en KP7 (7e Kaderprogramma voor onderzoek & innovatie) nog kunnen bieden. De Europese Commissie publiceert in oktober 2011 haar voorstellen voor de programma's 2014-2020 met een totale omvang van 376 miljard euro. De provincie zal zich hier met alle betrokken partners in Zuid-Nederland zo goed mogelijk op voorbereiden en is daartoe reeds een samenwerking aangegaan met de provincies Zeeland en Limburg. Insteek is om binnen de door de Staten vastgestelde beleidslijnen zoveel mogelijk gebruik te maken van de nieuwe Europese programma's, de investeringen daarop te toetsen en Europese samenwerking te zoeken ter versterking van onze internationale toppositie als kennis- en innovatie regio.

2.2 Stand van zaken bestuursakkoord met het Rijk

Bij de Kaderbrief hebben we een overzicht gegeven van de bestuursafspraken 2011-2015 met het Rijk. Het gaat om een akkoord op hoofdlijnen. Voor de grote decentralisaties zijn procesafspraken vastgelegd die worden uitgewerkt in deelakkoorden. Onlangs is een akkoord bereikt over de decentralisatie natuur, maar op andere fronten is nog weinig voortgang geboekt. Hierna volgt een beknopte stand van zaken, waarbij we tevens refereren aan de IPO-reactie op de rijksbegroting en enkele andere factoren.

Onderhandelingsakkoord natuur en landelijk gebied

Eerder hebben we onze zorg geuit over de decentralisatie van de taken voor natuur en landelijk gebied en de daaraan voorafgaande korting van € 600 mln op de lopende bestuursovereenkomst ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied) voor de periode tot en met 2013. Na uiterst stoeve onderhandelingen is nu een onderhandelingsakkoord bereikt, dat onder meer afspraken bevat over het structurele beheer van bestaande natuur en over de herijking en afronding van de EHS. De provincies krijgen drie jaar langer de tijd dan in het Regeerakkoord voorzien om de herijkte EHS te realiseren. Deze zal dan ook niet in 2018 maar in 2021 voltooid worden. De ontwikkelopgave EHS zal zich prioritair richten op Natura 2000 en KRW-gebieden (Kaderrichtlijn Water). In 2016 wordt beoordeeld welke verdere maatregelen nodig zijn om de internationale doelen na 2021 te realiseren.

De provincies worden vanaf 2014 financieel verantwoordelijk voor de EHS. In 2012 moet de herijkte EHS planologisch vastgelegd worden zodat onnodige planologische schaduwwerking wordt voorkomen. Vanaf 2014 wordt jaarlijks € 100 mln (prijspeil 2011) aan het provinciefonds toegevoegd voor beheer van de EHS. Tot die tijd wordt het natuurbeheer van de EHS betaald uit het restant van het ILG, dat in 2007 in het leven is geroepen. Het restant ILG, na bezuiniging

ongeveer anderhalf miljard euro, dient tevens voor financiering van juridische verplichtingen die de provincies zijn aangegaan vóór 20 oktober 2010, het moment waarop het proces van de herijking van de EHS begon.

Voor de herijkte EHS moet landelijk nog 40.000 hectare worden omgevormd tot natuurgebied. Dat wordt betaald volgens het “grond voor grond”-principe. Het gaat dan om gronden die zijn gekocht met een natuuroogmerk, maar op een geïsoleerde plaats liggen òf nog als natuur moeten worden ingericht òf natuur hebben van een lage kwaliteit. Deze worden verkocht en met de opbrengst worden gronden binnen de grenzen van de herijkte EHS aangekocht of al bestaande gronden omgevormd tot hoogwaardige natuur.

Het gaat om een onderhandelingsakkoord tussen het Kabinet en een delegatie van de 12 provincies. Pas als alle provinciebesturen met het akkoord hebben ingestemd en het aan de Tweede Kamer is voorgelegd, is er sprake van een definitief decentralisatieakkoord. Op 7 en 8 oktober jl. hebben uw Staten over dit onderwerp een themasessie gehouden. De beleidsmatige en financiële uitwerking daarvan vallen in tijd buiten de context van deze najaarsbrief en komen in een vervolgfase aan bod. Voor de verdere financiële uitwerking is het van belang dat de provincies eerst onderling nadere afspraken maken over de verdeling van het restant ILG-budget, de grondportefeuille en de structurele toevoeging aan het provinciefonds.

Centralisatie bij handhaving

In weerwil van de inzet op decentralisatie kiest het Kabinet mogelijk ook voor centralisatie. Het IPO constateert dat het Kabinet overweegt om taken op het gebied van handhaving en toezicht onder te brengen bij een nieuwe centrale Inspectie Leefomgeving en Transport. Voorbeelden daarvan zijn het toezicht op veiligheid grote risicobedrijven (BRZO-bedrijven) en de toetsing achteraf van bestemmingsplannen. Die voorstellen betekenen een breuk met het de afgelopen jaren ingezette beleid. Wij voorzien kwaliteitsverlies en verlies van inbreng van regionale kennis en onduidelijkheid voor het RUD-proces.

Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's)

In de zomermaanden is overeenstemming bereikt over de grondvorm van het RUD-stelsel in Noord-Brabant. De staatssecretaris van I&M zal in oktober aangeven of hij hiermee instemt. Op een aantal onderdelen heeft de staatssecretaris nog vragen, o.a. over het takenpakket. Verder is er de discussie over de BRZO-taken waarvan de uitkomst nog onduidelijk is. Wij maken ons op deze gronden grote zorgen over de voortgang van het RUD-traject.

In Brabant streven we naar drie RUD's, één in elke veiligheidsregio. De RUD's gaan complexe en bovenlokale taken uitvoeren, zoals eerder is overeengekomen (rapport “Van Brabants bont naar Brabants maatwerk”). De huidige provinciale

BRZO/IPPC-procesindustrietaken worden ondergebracht in twee RUD's. De RUD's willen nauw samenwerken en een platform inrichten voor de afstemming en programmering van bovenregionale thema's.

De drie toekomstige RUD's bereiden zich voor om op 1 januari 2013 van start te gaan. De provincie neemt actief deel in deze trajecten om zo een bijdrage aan een stevig RUD-stelsel in Brabant te leveren. Met de komst van de RUD's zal de gemeentelijke en provinciale expertise van vergunningverlening, toezicht en handhaving op milieuvlak gebundeld worden.

Jeugdzorgbeleid

We missen slagvaardigheid van het Kabinet op het gebied van de decentralisatie van het jeugdbeleid naar gemeenten. Het tempo in het voorbereiden van de decentralisatie van het gehele jeugddomein naar gemeenten is te laag; er is inmiddels bijna een jaar verloren. Hierdoor wordt het risico gelopen dat ingeplande bezuinigingen niet tijdig kunnen worden gehaald. De financiële gevolgen mogen dan wat ons betreft niet op de provincies en de jeugdzorg worden afgewenteld.

Op de doeluitkering voor de jeugdzorg aan provincies en stadsregio's wordt niet bezuinigd. Door (de gevolgen van) rijks- en gemeentebelastings- en door autonome groei neemt het beroep op jeugdzorg echter toe. Tussen het IPO en de staatssecretaris van VWS is er nog geen overeenstemming over de te leveren prestaties.

Motorrijtuigenbelasting (MRB)-grondslag

Het Kabinet heeft begin juni jl. de zogenoemde Autobrief naar de Tweede Kamer gestuurd met de aankondiging dat in het Belastingplan 2012 een voorstel wordt opgenomen tot afschaffing van de vrijstelling van MRB (motorrijtuigenbelasting, inclusief opcentenheffing) en BPM (belasting op personenauto's en motoren) voor zeer zuinige auto's. Het Kabinet komt tot deze maatregel omdat de afgelopen jaren de verkoop van zeer zuinige auto's een grote vlucht heeft genomen en de fiscale gevolgen van voortzetting van het huidige beleid (te) verstrekkende budgettaire gevolgen zou hebben. Dit betekent dat deze categorie vanaf 2014 weer onder de heffing van de MRB komt te vallen en dus ook onder de opcentenheffing.

2.3 Vooruitblik op voorjaarsnota 2012

Ons voorstel is om eerst de nadere besluitvorming in Den Haag afwachten voordat we onze provinciale begroting verder aanpassen. Dat geldt niet alleen voor de strategische herijking van het natuurbeleid en overige uitwerkingen van de bestuursafspraken met het Rijk, maar ook voor de uiteindelijke MRB-grondslag. Dat betekent dat we op dit moment geen grote wijzigingen in de meerjarenraming aanbrengen, ook omdat dit soort aanpassingen eerder thuishoren in de integrale

afweging in het voorjaar ter voorbereiding op de begroting 2013. In deze Najaars-brief focussen we ons dan ook op de autonome financiële ontwikkelingen en de mutaties in de lopende begrotingsuitvoering 2011.

3. Financieel kader en aanvullende bestedingen

3.1 Uitgangspositie

Het budgettaire startpunt voor deze bestuursperiode 2011-2015 wordt gevormd door:

- Agenda van Brabant: Deze agenda (vastgesteld in juni 2010) richt zich op de kerntaken van de provincie en gaat uit van een ombuigingsoperatie die oploopt tot € 75 mln in 2015. Deze ombuigingen zijn verwerkt in de begroting 2011 en in de meerjarenraming voor 2012-2014 en zitten dus ook in de begroting 2012 en volgende jaren.
- Bestuursakkoord Tien voor Brabant: De financiële paragraaf uit het bestuursakkoord omvat een financieel pakket van € 195 mln voor de periode 2012-2015. Deze middelen zijn in de begroting voorlopig geparkeerd op een stelpost (Begroting 2012, pag.116) maar worden wel per begrotingshoofdstuk toegelicht. Eerst zullen nog beleidsmatige uitwerkingen worden opgesteld en voorgelegd aan de functionele commissies, alvorens de budgetten worden toebedeeld aan de functionele posten. Voor enkele onderdelen die een continuering van bestaand beleid betreffen, wordt voorgesteld deze toedeling nu te verwerken (zie paragraaf 3.5).
- Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant: In die agenda, onderdeel van de Kaderbrief 2011, is de planning opgenomen voor wat we de komende vier jaar tot stand willen brengen. De agenda omvat een groot aantal speerpunten over hoe we het leef- en vestigingsklimaat in Brabant willen versterken, hoe we daarbij willen samenwerken met andere partijen en wat dat betekent voor onze interne sturing en organisatieontwikkeling. Een eerste vertaalslag daarvan heeft plaatsgehad in de Begroting 2012.
- Kaderbrief 2011: Ter voorbereiding op de begroting heeft op 1 juli jl. de Kaderbrief voorgelegen. Daarin zijn de financiële uitgangspunten op een rij gezet en is een overzicht gegeven van de financiële positie en van de opbouw van de investeringsprogramma's. Waar nodig worden thans de ramingen in deze Najaarsbrief geactualiseerd (paragraaf 3.2 en verder).
- PS-moties: Bij de behandeling van de hiervoor genoemde kaders hebben de Staten verschillende moties aangenomen die, voor zover het gaat om moties met een financiële impact, als volgt zijn/worden opgepakt:
 - a. spaar- en financieringsfonds voor ecologische investeringen (M8, juli 2010) wordt gezien bij de verdere uitwerking van het bestuursakkoord en van het deelakkoord met het Rijk;
 - b. structurele bijdrage voor voortzetting meerjarenplan uitvoering soortenbeleid (M12, november 2010): € 3 mln voor 2011 is ten laste gebracht van het rekeningresultaat 2010 en € 12 mln voor 2012-2015 vormen onderdeel van de beleidsintensivering bestuursakkoord (zie paragraaf 3.5);

- c. top-up jonge boerenregeling (M17, november 2010): betreft een eenmalige bijdrage van € 1,2 mln die is vrijgemaakt bij de jaarrekening 2010.
- Vertrekpunt voor de Najaarsbrief is de saldoregel uit de Kaderbrief met voor 2011-2015 een begrotingsruimte van in totaal € 8,1 mln (zie tabel 3.2).

De hierna volgende paragrafen geven de gewijzigde financiële stand van zaken weer ten opzichte van de Kaderbrief en Begroting 2012.

3.2 Financieel totaalbeeld bij begroting 2012

In juni heeft de Kaderbrief voorgelegen waarbij is gekeken naar de stand van de exploitatiebegroting, de investeringsbegroting en de risicopositie. Die onderwerpen worden hier opnieuw tegen het licht gehouden en waar nodig geactualiseerd naar de stand van nu.

Om te beginnen volgt hieronder een samenvattend overzicht van de financiële bijstellingen en actualisering (zowel baten als lasten) in vervolg op de Kaderbrief. De begroting en meerjarenraming zijn in evenwicht gebracht door een (noodzakelijke) aanvulling van de Risicoreserve als sluitpost te nemen. Het meerjarige begrotingssaldo van € 8,1 mln bij de Kaderbrief loopt daardoor terug naar nul. De jaarlijkse plussen en minnen ten opzichte van dit nulniveau worden conform bestaand beleid geëgaliseerd via de Algemene reserve (per saldo budgettair neutraal voor de Algemene reserve).

Tabel 3.2 Financieel totaalbeeld 2011-2015

X € mln	2011	2012	2013	2014	2015	totaal
- is budgettair nadelig						
Saldo Kaderbrief 2011	4,1	1,0	1,0	1,0	1,0	8,1
Actualisering regulier beleid (par. 3.3)	10,1	-3,4	0,2	1,7	1,4	10,0
Aanvullende bestedingsvoorstellen (par. 3.4)	-	-3,2	-1,5	-1,2	-1,3	-7,2
Aanvulling Risicoreserve (par. 3.6)	-10,9	-	-	-	-	-10,9
Saldo	3,3	-5,6	-0,3	1,5	1,1	0
Egalisatie 2011-2015 via Algemene reserve	-3,3	5,6	0,3	-1,5	-1,1	0
Saldo bij Najaarsbrief / Begroting 2012	0	0	0	0	0	0

De verschillende elementen van deze tabel worden in de paragrafen hierna nader toegelicht.

3.3 Actualisering en bijstellingen regulier beleid 2011 e.v.

Een vast onderdeel van de Kaderbrief en Najaarsbrief vormt het verloop c.q. de bijstelling van de reguliere baten- en lastenramingen. Deze bijstelling resulteert nu in een batig saldo van € 10,0 mln voor de periode 2011-2015. Welke bijstellingen dit betreft ziet u in onderstaande tabel (tabel 3.3) die vervolgens nader worden toegelicht.

Tabel 3.3 Bijstelling reguliere baten- en lastenramingen 2011-2015

X € mln		2011	2012	2013	2014	2015	
- is budgettair nadelig							totaal
a.	Ontwikkeling MRB-opbrengst	2,0	1,0	-	-	-	3,0
b.	Mutaties provinciefonds	-	-	-	-	-	-
c.	Begrotingsuitvoering 2011 en Burap-II	10,0	-4,0	-0,3	-0,4	-0,6	4,8
d.	Verloop kapitaallasten	-1,9	-0,4	0,5	2,1	2,0	2,2
e.	Doorbelasting personeelskosten	-	-	-	-	-	-
Bijstellingen najaarsbrief		10,1	-3,4	0,2	1,7	1,4	10,0

a. Ontwikkeling MRB-opbrengst 2011

Voor 2011 rekenen we op een opcentenopbrengst MRB van € 216 mln, tegenover een eerdere raming van € 214 mln. Uit de halfjaarlijkse gewichtsuitdraai blijkt dat het aantal netto belaste voertuigen weliswaar iets afneemt, maar dit wordt voorlopig nog gecompenseerd door de gewichtsverschuiving binnen het wagenpark (zwaardere auto's betalen meer). Bij de voorjaarsnota 2012 zal een nadere trend-analyse worden uitgevoerd.

De raming 2012 verhogen we alvast met € 1 mln naar afgerond € 218 mln. In het Belastingplan 2012 van het Rijk wordt namelijk de ingangsdatum van een nieuw opcententarij wettelijk vervroegd van 1 april naar 1 januari van enig jaar. Hiertoe is een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer dat voorziet in een wijziging van de Provinciewet op dit punt. Hiermee wordt aangesloten bij de voor fiscale maatregelen gebruikelijke wijzigingsdatum. Ons nieuwe opcententarij (in 2012 72,9 opcenten, zie paragraaf 4.1) gaat voortaan in op 1 januari. In onze meerjarenraming is verder al rekening gehouden met een jaarlijkse indexering van het opcententarij met 1,75%. Dit conform de afspraken uit ons Bestuursakkoord Tien voor Brabant.

b. Provinciefonds

De provinciefondsuitkering hebben we in een eerder stadium al fors naar beneden moeten bijstellen naar € 53 mln structureel. Dit heeft te maken met de in het regeerakkoord opgenomen korting van € 300 mln en met de herziening van het

verdeelmodel, waarbij Brabant (onevenredig) zwaar wordt aangeslagen voor de opbrengsten uit eigen vermogen en belastingcapaciteit.

De ramingen die nu in onze begroting staan, zijn afgeleid van de sommen m.b.t. het nieuwe verdeelmodel, met dien verstande dat voorzichtigheidshalve rekening is gehouden met een iets lager meerjarenaccres dan in de circulaire(s) vermeld. M.i.v. 2012 treedt de “trap op, trap af-systematiek” weer in werking, waarmee het provinciefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Omdat de zogenoemde behoedzaamheidsreserve is vervallen, houden we zelf een bandbreedte aan van circa € 1,0 mln. Het lagere accres in relatie tot de Miljoenennota 2012 en de septembercirculaire 2011 kan binnen die bandbreedte worden opgevangen. Doordat we in het voorjaar voorzichtig hebben geraamd, leidt nu een iets tegenvallend provinciefondsaccres niet tot een tegenvaller in de Najaarsbrief.

Blijft over een aantal mutaties m.b.t. decentralisatie-uitkeringen. Dit zijn uitkeringen voor specifieke ontwikkelopgaven, die een eigen verdeling hebben en die over het algemeen tijdelijk van aard zijn. Vanuit het principe “geld volgt taak” hebben we eerder met uw Staten afgesproken om deze uitkeringen onder te brengen in aparte bestemmingsreserves¹. Tegenover een bijstelling van de doeluitkering komt dan een tegenraming te staan. Deze wijzigingen lopen mee met de hierna genoemde financiële doorlichting en hebben per saldo geen budgettaire consequenties.

c. Actualisering begrotingsuitvoering en uitkomsten bestuursrapportage (Burap-II)

Tweemaal per jaar (over de eerste vier en over de eerste zeven maanden) brengen wij een bestuursrapportage (burap) uit. De burap is een afwijkingenrapportage die zich richt op de afwijkingen als gevolg van uitstel, vertraging of afstel ten opzichte van de bestaande begroting (in dit geval de begroting 2011). De uitkomsten van de burap (opgenomen in bijlage I) leggen geen beslag op de algemene middelen en zijn zogezegd budgettair neutraal, behoudens enkele knelpunten die we betrekken in paragraaf 3.4 (aanvullende bestedingsvoorstellen).

Tegelijkertijd met de opstelling van de burap worden alle begrotingsonderdelen tegen het licht gehouden. Deze zogenaamde doorlichting omvat alleen financieel-administratieve aanpassingen. Deze worden niet apart toegelicht maar maken wel deel uit van de bij deze Najaarsbrief behorende begrotingswijziging. Het doorlichtingsresultaat per 1 augustus jl. beloopt € 4,8 mln voordelig over 2011-2015. Hierin zitten onder meer begrepen:

¹ Die reserves zijn: Reserve decentralisatie-uitkering bodem (bodemsanering), Reserve decentralisatie-uitkering bedrijventerreinen (Topper-geld en FES-gelden), Reserve stimulering stedelijke vernieuwing (ISV-budget) en Reserve decentralisatie-uitkering externe veiligheid.

- een afwikkeling van Europese programma's (EZB-0005);
- de actualisatie van de begroting OV 2011-2012 en het exploitatieplan OV-concessies 2012 (MF-0013);
- financieel-technische wijzigingen met betrekking tot het provinciefonds (m.n. decentralisatie-uitkeringen);
- een correctie op de geraamde lasten 2011-2014 voor ABdK (Actief Bodembeheer de Kempen);
- de aframing van rentelasten verbrede inzet aanpak Ruimte voor Ruimte;
- in totaal € 1,4 mln aan onderuitputtingen en vrijgemaakte middelen (herprioritering) voor de bekostiging van de bestedingsvoorstellen 7, 8 en 9 die zijn opgenomen in paragraaf 3.4.

d. Herijking kapitaallasten en rentesysteem

Vorig jaar is een nieuwe opzet van ons vermogensbeheer geïntroduceerd. Een centrale plaats wordt hierbij ingenomen door de twee beleggingsportefeuilles waarin de verkoopopbrengst van Essent is ondergebracht, te weten de immunisatieportefeuille (die moet zorgen voor voldoende rente-inkomsten om het weggefallen jaarlijkse dividend te compenseren) en de investeringsportefeuille (waarin het kapitaal wordt opgebouwd voor de uitvoering van onze investeringsagenda, zie paragraaf 3.7A).

In verband met het portefeuillebeheer en onze gewijzigde liquiditeitenplanning (waarbij we in belangrijke mate “onze eigen bank” zijn) willen we overstappen op een gesloten rentesysteem.

- Door de druk op de beleggingsportefeuilles, in combinatie met een lagere rente bij herbeleggingen², ontstaat namelijk het risico van een tekort op het begrote beleggingsrendement van € 122,5 mln op jaarbasis, zijnde het normniveau dat is afgeleid van het vroegere dividendniveau.
- Onze ambitie is om beleidsdoelen zo snel mogelijk te realiseren. Dit leidt tot een toenemende liquiditeitsbehoefte. Omdat het aantrekken van kasgeldleningen wettelijk is beperkt, zullen we maximaal gebruik moeten maken van tussentijdse aflossingen van leningen en obligaties en van de ontvangsten in het kader van de verdere afwikkeling van de verkoop Essent.

² De lange rente in eurogebied komt naar verwachting van het CPB (Macro economische verkenning 2012) zowel in 2011 als in 2012 uit rond de 3%. In onze beleggingsstrategie m.b.t. de immunisatieportefeuille waarin de kapitaalopbrengst van Essent is ondergebracht, wordt voor herbeleggingen uitgegaan van een rendement van 4,5%. Het renteverskil van 1,5% in combinatie met een verwachte toename van onze liquiditeitsbehoefte kan ertoe leiden dat we het normniveau van € 122,5 mln vermogensrendement op jaarbasis op de langere termijn niet halen. Op korte termijn (binnen deze Bestuursperiode) kunnen we dit opvangen, maar als de rente laag blijft lopen we enig risico.

Om die situatie beheersbaar te maken, willen we de huidige dividendreserve van € 20 mln inzetten als egaliseringsreserve. Indien in enig jaar een negatief verschil ontstaat tussen het saldo van rente-inkomsten en rentekosten, dan wordt dit opgevangen door de dividendreserve. In geval van positief resultaat zal dit aan de reserve worden toegevoegd, met dien verstande dat het totaal van de reserve het normniveau van € 20 mln niet zal overschrijden. Op die wijze is sprake van een gesloten rentesysteem. Eventuele hogere rente-inkomsten komen ten gunste van de indexatieportefeuille. De Treasurycommissie heeft begin september over deze opzet een positief advies afgegeven.

Naast het nieuwe rentesysteem staat het verloop van de afschrijvingslasten in relatie tot het investeringsschema: als investeringen in de tijd opschuiven, verschuiven ook de afschrijvingslasten en dat heeft budgettaire consequenties. Het geactualiseerde investeringsschema wordt weergegeven in bijlage II. Het schema bestaat in hoofdzaak uit provinciale wegeninvesteringen die geactiveerd worden en over meerdere jaren worden afgeschreven (paragraaf 3.7C). Een nadere onderbouwing vindt u terug in het Brabants MIT 2012-2016.

De kapitaallastenbijstelling met betrekking tot het jaar 2011 houdt verband met het op peil brengen van het doelvermogen voor het project PPS-A59. Oorspronkelijk is uitgegaan van een rente van 5% (destijds een realistische aanname), maar inmiddels is onze rekenrente verlaagd naar 3,5% waardoor het doelvermogen onder druk is komen te staan en de risicoreservering van € 2 mln al grotendeels is aangewend. Het voorstel is om het renterisico te elimineren door met terugwerkende kracht een vaste rente van 5% te hanteren. Dit betekent een technische toevoeging van € 1,9 mln aan de balanspost PPS-A59 voor de periode 2009 t/m 2011. Voor de periode na 2011 loopt de aanpassing van het rentepercentage mee in de cijfers 2012-2015.

e. Doorbelasting personeelskosten

In de meerjaren personeelskostenbegroting zijn de personeelskosten geraamd op basis van een organisatieomvang van 1000 fte in 2015. Een deel van deze formatie wordt conform bestendig beleid per bestuursperiode flexibel ingezet. Voor deze fte's wordt dan ook iedere bestuursperiode opnieuw de dekking aangegeven ten laste van investerings- en/of intensiveringsbudgetten. Deze fte's worden ook ingezet voor de uitvoering van de hieraan verbonden taken. Voor deze bestuursperiode betreft dat de beleidsintensivering bestuursakkoord, de investeringsvoorstellen 1e tranche investeringsagenda en het investeringskrediet wegeninfrastructuur. In de Kaderbrief is hiervoor de norm van 4% vastgelegd over het totale volume van € 1.225 mln (opgebouwd uit € 195 mln beleidsintensivering, € 750 mln investeringskrediet wegeninfrastructuur en € 280 mln 1e tranche investeringsagenda).

Voor deze doorbelasting is een technische en budgettair neutrale begrotingswijziging noodzakelijk.

3.4 Aanvullende bestedingsvoorstellen bij begroting 2012 e.v.

Bij de Kaderbrief is een drietal onderwerpen genoemd voor de afweging bij de begrotingsbehandeling in het najaar (1 t/m 3). Daarnaast hebben we te maken met een verplichting uit de bestuursafspraken met het Rijk (4), de cofinanciering van EU-natuurprojecten (5) en het vervolgtraject van de Commissie Van Doorn (6). Verder komen enkele financiële voorstellen naar voren uit de 2^e bestuursrapportage en begrotingsdoorlichting (7 t/m 9).

Tabel 3.4 Aanvullende bestedingen en reserveringen 2011-2015

X € 1.000		2011	2012	2013	2014	2015	totaal
1.	Toezicht en handhaving	-	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
2.	Taskforce criminaliteitsbestrijding	-	75	75	-	-	150
3.	Coördinatie uitvoering wet Bibob	-	100	50	-	-	150
4.	Regionaal historische centra	-	400	pm	pm	pm	400
5.	Cofinanciering EU-natuurprojecten	-					
a.	Vierde bergboezem		170	170	-	-	340
b.	Blues in the marshes		-	100	200	310	610
6.	Commissie Van Doorn	-	200	-	-	-	200
7.	Bestuurlijke organisatie	-	300	69	-	-	369
8.	Natuurbrug A67, flankerende maatr.	-	700	-	-	-	700
9.	Kennis en onderzoek	-	310	-	-	-	310
Aanvullende bestedingsvoorstellen		-	3.255	1.464	1.200	1.310	7.229

1. Toezicht en handhaving (03.02)

Het budget voor toezicht en handhaving m.b.t. diverse wet- en regelgeving staat onder druk doordat een bedrag van € 1 mln per jaar op basis van het vorige bestuursakkoord (dekking handhavingstekort) na 2011 komt te vervallen. Om aan de kwaliteitscriteria voor adequaat toezicht te kunnen voldoen, is het echter noodzakelijk om voor deze uitvoering structurele middelen beschikbaar te stellen voor 2012 en verder. Dit vraagt om extra uitvoeringsmiddelen ten bedrage van € 760.000 voor toezicht en repressieve handhaving en € 240.000 aan programma-middelen voor professionalisering handhaving, kwaliteitszorg en monitoring . In totaal € 1,0 mln voor structurele dekking van het handhavingstekort.

Aangetekend kan worden dat de sector handhaving in het kader van de taken-discussie Agenda van Brabant een efficiencytaakstelling heeft meegekregen van 15 %. De komende jaren zal deze taakstelling op de uitvoeringskosten worden gerealiseerd. Een verdere korting op de uitvoering van wettelijke taken is niet mogelijk zonder onder de krachtens de wet gestelde normen voor “adequaat

toezicht” te geraken. Wanneer het budget niet wordt opgetrokken, zou dit leiden tot een krimp van 30% van de uitvoeringscapaciteit. Hierdoor zal het ook niet langer mogelijk zijn om aan de kwaliteitseisen te voldoen van onze ISO certificering (ISO 9001:2008).

Naar verwachting zal per 1 januari 2013 de uitvoering van handhavingstaken worden overgedragen aan de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's). Om een correcte overdracht mogelijk te maken, dient minimaal het gevraagde uitvoeringsbudget beschikbaar te zijn.

2. Taskforce criminaliteitsbestrijding B5 (01.01)

Eind 2010 heeft de minister van Veiligheid en Justitie de Taskforce georganiseerde criminaliteit B5 opgericht met als doel om gezamenlijk (gemeenten, politie, OM) de zware criminaliteit te bestrijden. Dit programma wordt financieel ondersteund door het ministerie, de B5-gemeenten en de provincie. Onze bijdrage voor 2012 en 2013 wordt geraamd op € 75.000 per jaar.

3. Uitvoering Wet Bibob (01.01)

Voor de uitvoering van de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) willen we een centrale Bibob-eenheid instellen. Dit voorstel komt voort uit een evaluatie van het implementatietraject van de Wet Bibob in de periode 2009 tot heden. De additionele kosten (exclusief de extra formatiekosten) belopen in 2012-2013 naar schatting € 150.000. Het gaat hierbij om aanvullende start- en opleidingskosten, kosten voor certificering van de processen, inhuur juridische specialisatie, advies aanvragen bij het Landelijk Bureau Bibob en uitgaven voor publicaties. De benodigde formatie van 3,5 fte wordt via het principe van oud-voor-nieuw opgevangen binnen het totaal van de 1000 fte.

4. Regionaal historische centra (06.01)

Zoals afgesproken in het bestuursakkoord met het Rijk gaan de provincies samen structureel € 5 mln per jaar betalen voor het beheer en de toegankelijkheid van de provinciale archieven bij de RHC's (regionaal historische centra). Omdat de provincies op een rijdende trein springen, is voor 2012 (eenmalig) een verdeling opgesteld. Voor Brabant komt dit neer op € 400.000. Vanaf 2013 is het aan iedere provincie zelf om met de RHC prestatieafspraken te maken.

Het gaat hier om het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC). Het BHIC beheert de openbare archieven van de provincie, van de rijkskantoren in de provincie en die van de deelnemende gemeenten en waterschappen. De afspraak is dat de provincies medeverantwoordelijkheid gaan dragen voor de eigen overgedragen provinciale archieven. In het eerste kwartaal 2012 zal aan de Statencommissie Cultuur en Samenleving een voorstel worden voorgelegd met een beleidslijn en meerjarig subsidieniveau, rekening houdend met de efficiencykorting

op het cultuurdomein in het kader van de Agenda van Brabant. De bijdrage voor 2013 e.v. zal worden betrokken bij de voorjaarsnota 2012.

5. Cofinanciering EU-natuurprojecten (03.03)

Vanwege de subsidiepaauze en korting op het ILG-budget moet aanvullende dekking worden gevonden voor de cofinanciering van de Europese projectvoorstellen 'Blues in the Marshes' en 'Vierde Bergboezem'. De Commissie voor Ecologie en Handhaving heeft dit besproken op 9 september jl. (EH-0030). Voor deze projecten, samen in totaal € 6,4 mln, is € 2,2 mln aan provinciale cofinanciering nodig. Een deel daarvan is beschikbaar vanuit provinciale subsidie-regelingen en gebiedsspecifieke bestuursakkoorden. Er resteert nog een tekort van € 950.000. Gelet op de sluitingstermijnen van de EU-programma's in juli, is deze bijdrage alvast toegezegd en in aansluiting daarop worden daarvoor nu de middelen vastgelegd (zie verdere toelichting in commissienotitie EH-0042).

6. Commissie Van Doorn: onafhankelijke regiegroep (03.02)

Voor het faciliteren van een onafhankelijke regiegroep die de uitwerking en uitvoering van het advies van de Commissie Van Doorn begeleidt, is € 200.000 benodigd voor de periode tot 1-1-2013.

De Commissie Van Doorn is in december 2010 ingesteld als follow-up van het megastallendebat in maart 2010 met Provinciale Staten. De commissie is gevraagd advies uit te brengen over een versnellingsagenda, over de schaal waarop de sector zich duurzaam kan ontwikkelen, inclusief de eisen aan een flankerend overheidsbeleid. Dit onder de voorwaarde van voldoende draagvlak bij de betrokken partijen bij de gangbare veehouderij in Brabant en binnen het bredere ontwikkelingsperspectief van de agrofoodsector. Met het tekenen van het Verbond van 's-Hertogenbosch op 1 september jl. en de presentatie van het advies op 2 september jl. heeft de Commissie Van Doorn haar activiteiten formeel afgesloten. De commissie heeft de provincie verzocht de start van het onafhankelijk regie-orgaan dat toeziet op de transitie naar een duurzame veehoudertij te faciliteren.

7. Bestuurlijke organisatie en samenwerking (01.02)

Een krachtig bestuur in Brabant is nodig om de grote maatschappelijke opgaven op te pakken, nu en in de toekomst. De Vereniging van Brabantse Gemeenten en de provincie willen de regio's en gemeenten een inschatting laten maken en een beeld laten krijgen van het eigen vermogen om de inhoudelijke opgaven (maatschappelijk, economisch, ruimtelijk) te realiseren (SWOT-analyse). Op basis van deze inschatting formuleert een visitatiecommissie van oud topbestuurders aanbevelingen waarmee (samenwerkende) gemeenten zelf de handschoen kunnen oppakken om waar nodig hun toekomstbestendigheid te vergroten. Voor dit project wordt in de jaren 2012-2013 een budget geraamd van € 369.000. Uit dit budget worden

een extern advies (methodiek ontwikkeling en invullen SWOT-analyse), een klankbordgroep met externe partners en de visitatiecommissie bekostigd.

8. Natuurbrug A67 (03.03)

Met Vlaanderen zijn afspraken gemaakt over de realisatie van een gezamenlijke natuurbrug over de A67 inclusief flankerende natuurmaatregelen nabij de grens met België. De flankerende maatregelen betreffen 3 ecoduikers en rasterwerk. Hiervoor is € 700.000 benodigd.

9. Kennis en onderzoek (06.04)

Het onderwerp “kennis en onderzoek” vormt één van de prioritaire thema’s van ons college. Het streven is om kennis en onderzoek sterker te organiseren rondom artikel 217a-onderzoeken, Rekenkamer-onderzoeken en centrale onderzoeken. Daarnaast wordt gewerkt aan een netwerk voor verschillende trendonderzoeken. Hiervoor wordt een budget geraamd van € 310.000.

Totaal beleidsvoorstellen 1 t/m 9

Met de hiervoor genoemde aanvullende bestedingsvoorstellen is voor 2012-2015 in totaal een bedrag gemoeid van € 7,2 mln. De voorstellen 7, 8 en 9 hangen samen met de bestuursrapportage, in die zin dat deze volgens het principe van “oud-voor-nieuw” worden bekostigd uit onderuitputtingen en herprioriteringen binnen de desbetreffende programma’s. Die dekking wordt gespecificeerd in de met deze Najaarsbrief corresponderende begrotingswijziging.

Kredietvoorstellen

In het bestek van deze Najaarsbrief blijven de kredietvoorstellen met betrekking Chemie-Pack Moerdijk en de verbouwing van het provinciehuis buiten beschouwing. Hiervoor worden, gelijktijdig met de begroting 2012, afzonderlijke voorstellen aan uw Staten voorgelegd (“eerst beleid, dan geld”). Beide voorstellen zijn overigens niet direct van invloed op algemene begrotingsruimte:

- de voorfinanciering van de afwikkeling van de brand bij Chemie-Pack komt in eerste instantie ten laste van de Risicoreserve (zie paragraaf 3.6).
- de afdekking van de kapitaallasten die samenhangen met het beoogde verbouwingskrediet voor het provinciehuis worden opgevangen binnen bestaande budgetten.

Een kredietvoorstel dat we nu wel aan uw Staten voorleggen, betreft het kavelruilproject Bergeijk. Binnen dit project is op korte termijn een strategische grond-aankoop mogelijk die kan leiden tot een aanzienlijke vergroting van de resultaten van de kavelruil. Dit vergt een startkapitaal van € 350.000 (beslispunt 3 in ontwerp-besluit). Deze inzet wordt gedurende de looptijd van het project terug-

verdiend, vandaar de term “revolving fund”. Het project kavelruil Bergeijk is één van de prioritaire projecten binnen het Programma Landelijk Gebied. In het Bestuursakkoord is afgesproken dat het instrument kavelruil wordt ingezet voor het beschikbaar maken van functies in het landelijk gebied. De rentelasten van het krediet lopen mee in de herijking van de kapitaallasten (paragraaf 3.3d).

3.5 Toewijzing middelen bestuursakkoord

Aan ons Bestuursakkoord is een financieel kader gekoppeld van € 195 mln. Deze middelen staan voorlopig centraal geparkeerd. Op basis van beleidsmatige uitwerkingen die worden opgesteld en voorgelegd aan de functionele commissies, worden deze middelen vervolgens aan de diverse beleidsvelden toegewezen. Dit gebeurt dan aan de hand van een formele begrotingswijziging die aan de Staten wordt voorgelegd. Een aantal genoemde onderwerpen in het bestuursakkoord heeft echter betrekking op het continueren van bestaand beleid. Voorgesteld wordt om deze middelen nu in deze Najaarsbrief toe te wijzen. Hieronder ziet u welke onderwerpen het betreft, gevolgd door een korte toelichting.

Tabel 3.5 Allocatie middelen bestuursakkoord

X € mln	2011	2012	2013	2014	2015	totaal
- = aanwending						
Stelpost bestuursakkoord Tien voor Brabant	-	52,0	57,0	61,0	65,0	235,0
Aanwendingen t.b.v. functionele posten:						
a. Starterslift	-	-	-0,2	-1,0	-1,4	-2,6
b. Stimulering CPO	-	-0,4	-	-	-	-0,4
c. Biodiversiteit	-	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-12,0
d. Steunfuncties cultuur	-	-3,0	-1,6	-1,7	-1,7	-8,0
e. Nieuwe Hollandse Waterlinie	-	-0,25	-0,25	-0,75	-0,75	-2,0
Saldo stelpost bestuursakkoord		45,3	52,0	54,5	58,2	210,0

a. Starterslift

In februari 2011 hebben wij een co-financieringsbijdrage toegekend van € 5 mln voor het valorisatieprogramma Starterslift West-Brabant. Het project Starterslift behelst valorisatie (het te gelde maken van) kennis vanuit universiteiten en hoger onderwijs, ondersteuning van innovatieve starters en bevordering van ondernemerschap onder studenten. Met het project is in 2011 tot en met 2016 en budget gemoeid van € 15 mln, waaraan het ministerie van EL&I, onderwijsinstellingen plus bedrijfsleven in de regio en de provincie elk € 5 mln bijdragen. Van het budget is € 3 mln bestemd voor revolverende fondsen. De provinciale bijdrage wordt voor € 2,4 gedekt uit de lopende exploitatie en komt voor € 2,6 mln ten laste van de hiervoor in het bestuursakkoord gereserveerde middelen voor economisch beleid.

b. Stimulering collectief particulier opdrachtgeverschap

Met de regeling collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) wil de provincie bereiken dat er meer woningen gebouwd worden. CPO draagt tevens bij aan een betere match tussen vraag en aanbod, de betaalbaarheid van woningen en het vergroten van de sociale samenhang in straat of wijk. Omdat voor 2011 het

subsidieplafond is bereikt, is uit het budget voor 2012 € 0,4 mln naar voren gehaald (zie notitie d.d. 15 augustus aan de commissies ROW en MF).

c. Biodiversiteit / uitvoering motie leefgebiedenbenadering

Provinciale Staten hebben in november 2010 de motie (M12) leefgebiedenbenadering (biodiversiteit) aangenomen, waarbij ons college is verzocht een structurele bijdrage van minimaal € 3 mln per jaar te garanderen voor voortzetting van het meerjarenplan uitvoering soortenbeleid. In het Bestuursakkoord is voor de periode 2012-2015 in totaal € 12 mln gereserveerd, welk bedrag wordt overgebracht naar de Reserve revitalisering landelijk gebied.

d. Ondersteuningsstructuur cultuur (steunfuncties cultuur)

In 2009 is de ondersteuningsstructuur voor cultuur geprofessionaliseerd, waarbij het aantal steunfuncties is teruggebracht van negen naar drie (BKCC, Erfgoed Brabant en Kunstbalie). Het takenpakket van deze organisaties is in de vorige bestuursperiode grotendeels gedekt met incidentele middelen. Omdat die aflopen, is sprake van een terugval van circa € 5 mln per jaar. In het Bestuursakkoord 2011-2015 is in totaal 4 x € 2 mln voor dit doel uitgetrokken. Hiermee kan de culturele ondersteuningsstructuur op voldoende niveau blijven, zij het dat er voor € 3 mln per jaar moet worden omgebogen. Op deze wijze wordt in lijn met de kerntakendiscussie (waar voor cultuur kortingen van 15-25% zijn afgesproken) een bezuiniging van 25% doorgevoerd. Dit leidt tot een ander takenpakket. Net als andere organisaties die getroffen worden door bezuinigingen zullen ook de steunfuncties een maatwerkplan moeten opstellen om de bezuiniging te verwerken. Daarnaast is in het bestuursakkoord afgesproken dat “nut en noodzaak van de steunfuncties nader worden bezien”. Hiervoor zal een apart traject worden ingezet en worden uw Staten nader geïnformeerd. Dit najaar volgt hierover een procesvoorstel.

e. Nieuwe Hollandse Waterlinie

Door de toenmalige ministeries van OC&W, LNV en VROM is in 1999 de Nieuwe Hollandse Waterlinie gelanceerd als Nationaal Project. In 2005 is in een bestuursovereenkomst tussen de ministeries en de vijf linie-provincies (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant) afgesproken dat de provincies de verantwoordelijkheid op zich nemen om projecten te stimuleren en op te zetten die bijdragen aan de doelstellingen van het ontwikkelde linieperspectief. In de twee zuidelijke deelgebieden hebben Noord-Brabant, Gelderland en Zuid-Holland gezamenlijk het Programmaplan Diefdijk/Loevestein opgesteld, met een looptijd van 2006-2020, waarbij het uitvoeringsprogramma periodiek wordt herzien. Het uitvoeringsprogramma is in de vorige bestuursperiode gedekt met incidentele middelen. In het Bestuursakkoord 2011-2015 zijn wederom middelen – in totaal € 2 mln voor vier jaar – beschikbaar gesteld voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Met deze bijdrage kan de uitvoering van het programma de

komende vier jaar voldoende op niveau blijven. Samen met de vier andere provincies en de betrokken ministeries OC&W en EL&I worden nieuwe afspraken gemaakt over de liniebrede samenwerking. Hierover worden uw Staten nog nader geïnformeerd.

3.6 Risicopositie en aanvulling Risicoreserve

In de weerstandsparagraaf in de begroting wordt een overzicht gegeven van de risico's en risicoafdekkingen. Enkele nieuwe risico's en aangepaste risicoafdekkingen betreffen:

- **Chemie-Pack Moerdijk (€ 43,2 mln):** opgebouwd uit € 38,2 mln (voor-)financiering bodemsanering plus maximaal € 5 mln in geval van een eventuele kostenoverschrijding. Voor Chemie-Pack wordt gelijktijdig met de Begroting 2012 een afzonderlijk voorstel aan uw Staten voorgelegd, waarbij tevens het krediet van € 43,2 mln beschikbaar wordt gesteld. Dekking hiervan geschiedt in eerste aanleg vanuit de Risicoreserve, die vervolgens weer aangevuld zal worden door:
 - kostenverhaal via curatoren en verzekering;
 - een bijdrage vanuit het Rijk;
 - herprioritering binnen de bodemsaneringsbudgetten 2015-2019;
 - een extra dotatie van € 10,9 mln in de Risicoreserve als onderdeel van de voorliggende Najaarsbrief (zie tabel 3.2).
- **Megastallen/LOG's (€ 15 mln):** betreft mogelijke schadeclaims die de provincie kan verwachten door de aanpassing van het beleid m.b.t. de intensieve veehouderij en de landbouw-ontwikkelingsgebieden (LOG's).
- **Maart jl. hebben wij de Commissie ROW geïnformeerd (AVS-0076)** over de verlenging van de levensduur en verhoging van de garantie aan de Tuinbouw Ontwikkelingsmaatschappij (TOM). Vergroting van de financiële armslag is nodig vanwege de omvang van de glastuinbouwontwikkeling in het Agro- & Foodcluster Nieuw Prinsenland bij Dinteloord en de verwachte langere looptijd als gevolg van de marktomstandigheden. De commissie heeft vanuit verschillende invalshoeken ons voorstel onderschreven. Met NCB-Ontwikkeling is overeengekomen dat de levensduur van de TOM wordt verlengd tot 2017 en dat de aandeelhouders hun garantie verhogen van € 7 mln naar € 14 mln. Voor garanties hanteren we een risicopercantage van 50%. De aanvullende € 7 mln garantie leidt tot een extra risico-afdekking van € 3,5 mln die is opgenomen binnen de Reserve grondbank. Aan uw Staten wordt voorgesteld om nu formeel in te stemmen met deze garantieverhoging (zie besispunt 2 in ontwerp-besluit).
- **Overprogrammering (€ 17,9 mln en € 7 mln):** Anders dan in de jaarrekening worden nu de overprogrammeringen m.b.t. het programma Samen investeren en het Provinciaal Waterplan (PWP) direct bij Risicoreserve ondergebracht. Met uw Staten is afgesproken om deze overprogrammeringen af te bouwen en om die reden worden deze voor 100% afgedekt (zie voorts paragraaf 4.3).
- **Bedrijfsrisico's (€ 10,9 mln):** voor de afdekking van bedrijfsrisico's wordt een buffer aangehouden van 3% van onze netto structurele exploitatieomvang. Deze buffer is altijd onderdeel geweest van de Algemene reserve (het zogenoemde genormeerde gedeelte). Omwille van de duidelijkheid en eenvoud

(geen aparte potjes als dat niet strikt noodzakelijk is) stappen we af van deze aparte reservering en wordt deze buffer geïntegreerd met de Risicoreserve.

In verband met dit laatste kan € 14,5 mln uit de Algemene reserve (huidig genormeerd gedeelte) worden overbracht naar de Risicoreserve. Om het overblijvende tekort te reduceren, wordt nu € 10,9 mln vrijgemaakt uit de algemene begrotingsruimte (tabel 3.2). De nieuwe opbouw van de Risicoreserve en risico-afdekking ziet er dan als volgt uit:

Tabel 3.6 Samenvatting risicoafdekking en saldo Risicoreserve

	X € mln
Bestaande omvang Risicoreserve ³	123,9
Integratie genormeerd gedeelte Algemene reserve	14,5
Aanvulling uit algemene begrotingsruimte 2011-2015	10,9
Nieuwe omvang Risicoreserve	149,3
Totaal gekwantificeerde risico's paragraaf Weerstandsvermogen begroting 2012	171,0
Saldo Risicoreserve en gekwantificeerde risico's	-21,7

Het totaal van € 171 mln aan gekwantificeerde risico's vindt u terug in de begrotingsparagraaf weerstandsvermogen.

De confrontatie van de Risicoreserve en de risico's laat een negatief saldo zien van € 21,7 mln. Hier tegenover staat een robuuste weerstandcapaciteit (zie begrotingsparagraaf weerstandsvermogen) plus een buffer van € 40 mln die is aangehouden binnen het financiële kader van het bestuursakkoord 2011-2015. Bij de jaarrekening 2011 zal opnieuw de balans worden opgemaakt van de risico's. Daarbij zal ten aanzien van de afwikkeling brand Chemie-Pack Moerdijk in het bijzonder worden gelet op:

- a. verhaalacties op verzekeringen;
- b. extra rijksbijdrage voor bodemsanering;

³ De omvang van de Risicoreserve bij de jaarrekening 2010 was € 116,3 mln. In relatie tot de vermelde risico's is/wordt hieraan € 15,1 mln als dekkingsmiddel toegevoegd, namelijk € 9 mln uit de Reserve Brabant 2050 door een vrijval binnen programma Stedelijke ontwikkelingsprojecten vanwege het niet tijdig doorgaan van project renovatie spoorzone Breda, € 2 mln restant stelpost Provinciaal waterplan (PWP), € 1,8 mln uit spin-off fonds BOM, € 0,9 mln in relatie tot OP-Zuid, € 0,5 mln in relatie tot NV Monumentenfonds, € 0,2 mln afwikkeling voorfinanciering restauratie monumenten en € 0,7 mln uit de post inrichting LOG's ten behoeve van het risico megastallen/LOG's. Hier tegenover staat een afwaardering van € 7,5 mln van de deelneming BHB (Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen) als onderdeel van de balanswaarde deelnemingen. Een en ander resulteert in een beginstand van € 123,9 mln. Deze stand vormt een correctie op het sub totaal van € 130,9 mln (namelijk € 121,2 plus € 9,7 mln) zoals opgenomen in de Begroting 2012 (pag. 136, tabel 2). Die € 9,7 mln is abusievelijk tweemaal meegenomen in de cijferopstelling.

- c. herprioritering binnen provinciaal bodembudget 2015-2019.

Naast de algemene Risicoreserve staan twee specifieke risicoafdekkingen:

- Dividendreserve: van origine bedoeld om schommelingen (c.q. tegenvallers) in de dividendopbrengsten op te vangen. Met de verkoop van de aandelen Essent is de grondslag van deze reserve veranderd (paragraaf 3.3d).
- Reserve grondbank (ingesteld in 2008): staat ten dienste van het provinciale Ontwikkelbedrijf dat zich bezig houdt met het verwerven, beheren en verkopen van gronden ten behoeve van het provinciale ruimtelijke beleid (zie begrotingsparagraaf over grondbeleid). De Reserve grondbank wordt tevens ingezet voor de risicoafdekking van het maatregelenpakket kredietcrisis.

3.7 Stand van zaken investeringsbegroting

In de vorige paragrafen is gekeken naar de budgettaire positie, de bestuursakkoord-middelen en de risicopositie. Tot slot van dit hoofdstuk staan we stil bij de provinciale investeringsbegroting. Deze wordt verdeeld in drie domeinen (zie Kaderbrief):

- een investeringsagenda van € 800 à 1.000 mln in relatie tot de Agenda van Brabant en de opbrengst van de aandelen Essent (deze investeringsagenda is gekoppeld aan een spaarreserve);
- een investeringsvolume van € 750 mln voor wegeninfrastructuur (op basis van het zogenoemde Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur);
- het reguliere investeringsschema met een jaarvolume van gemiddeld € 50 mln (aan provinciale investeringen die geactiveerd worden en over meerdere jaren worden afgeschreven), voornamelijk provinciale wegen.

A. Investeringsagenda

In vervolg op het overzicht in de Kaderbrief is de stand van de investeringsagenda nu als volgt:

	X € mln
1. Totaal beschikbaar per mei 2011 (zie Kadernota)	492,1
2. Te ontvangen rente in 2011	4,2
3. dividend PBE over 2010 in 2011	4,6
4. Opbrengst vrijval CBL-fonds	21,0
5. Opbrengst levering ERH aan RWE	266,0
Totaal beschikbaar ultimo 2011	787,9
6. toekomstige inkomsten: vrijval restant escrow in 2015	pm

De elementen 1 t/m 3 zijn in overeenstemming met de Kaderbrief en worden nu aangevuld met 4 en 5.

Ad 4. Bij de verkoop van Essent is een bedrag van \$ 275 mln gereserveerd in een speciaal opgericht fonds (het CBL-fonds) voor de voortijdige beëindiging van de zogenoemde Cross Boarder Lease-contracten⁴ (CBL) van RWE en Enexis. Inmiddels zijn de laatste contracten voortijdig afgekocht. Dit heeft een positief resultaat opgeleverd waarvan 50% ten goede komt aan de voormalige aandeelhouders Essent. Door de Algemene vergadering van Aandeelhouders van CBL Vennootschap BV (bestaande uit de voormalig aandeelhouders van Essent) is besloten tot uitbetaling van een bedrag van \$ 96,3 mln als dividend en \$ 20 mln aan te houden ter dekking van eventuele kosten en claims. Voor de provincie leidt dit tot een uitkering van circa € 21 mln (onder voorbehoud van koersverschillen en inclusief terug te vorderen dividendbelasting).

Ad 5. Bij de verkoop van de aandelen Essent in 2009 is een geschil ontstaan met het Zeeuwse energiebedrijf Delta over de vervreemding van 50% van de aandelen in de NV Elektriciteitsproductiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) aan RWE AG. Om dit probleem op te lossen is Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) opgericht waarin de aandelen van Energy Resources Holding (ERH) houdstermaatschappij van EPZ waren ondergebracht. Eind juni hebben wij u geïnformeerd dat het geschil met Delta via een minnelijke schikking is opgelost. (EZB-0013). Eind september jl. zijn de procedures ten einde gekomen en heeft de levering van de aandelen ERH aan RWE AG plaatsgevonden. Ook hierover hebt u een notitie ontvangen (EZB-0032). De financiële opbrengst voor Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) bedraagt € 866 mln netto. Noord-Brabant bezit 30,8% van de aandelen, wat neerkomt op een kapitaalopbrengst van circa € 266 mln. Dit bedrag zal conform de afspraken worden toegevoegd aan de Reserve Investeringsagenda die daarmee uitkomt in de buurt van de beoogde € 800 mln die zijn bestemd voor investeringen in de toekomst van Brabant. Provinciale Staten hebben eind 2010 de eerste tranche ad € 279 mln van deze agenda vastgesteld.

Ad 6. De omvang van de General Escrow is op dit moment ongeveer € 440 mln. Deze escrow loopt tot eind september 2015. Het eindsaldo van deze escrow is afhankelijk van de claims die mogelijk nog worden gedaan. Het eindsaldo valt eind september 2015 volledig vrij aan de voormalige aandeelhouders van Essent; voor de provincie Noord-Brabant 30,8%.

⁴ Cross Boarder Lease betekent zoveel als: de eigenaar van een kapitaalgoed gaat een langlopend contract aan met een investeerder, veelal gevestigd in de Verenigde Staten. Op grond hiervan krijgt de investeerder het economisch eigendom of een langdurig gebruiksrecht van het kapitaalgoed en betaalt een bedrag ineens bij het aangaan van de transactie. De oorspronkelijke eigenaar huurt het kapitaalgoed vervolgens terug voor een bepaalde, veelal kortere, looptijd. De oorspronkelijke eigenaar betaalt periodiek huur aan de investeerder. Aan het einde van deze looptijd heeft de oorspronkelijke eigenaar een optie tot terugkoop van het kapitaalgoed tegen een prijs die bij de aanvang van de transactie is afgesproken.

B. Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur (bijlage III)

In relatie tot de Agenda van Brabant en het nieuwe bestuursakkoord wordt € 50 mln per jaar vrijgemaakt voor het Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur. Met het fonds wordt in vijftien jaar tijd een investeringsvolume opgebouwd van € 750 mln, bestemd voor:

1. Noordoostcorridor (inclusief Grote ruit rond Eindhoven-Helmond):
 - * Capaciteitsvergroting N279 Veghel-Asten;
 - * Nieuwe Oost-West verbinding;
2. N69: verbinding Eindhoven-Valkenswaard-België;
3. Verbreding noordelijk deel van de N279 ('s-Hertogenbosch-Veghel).

Bij de behandeling van de Kaderbrief hebben wij uw Staten een beheerkader toegezegd voor de aanwending van het fonds. Dit beheerkader is opgenomen in bijlage III en biedt een aantal instrumenten om een integrale afweging van projecten mogelijk te maken en te borgen dat het maximumbedrag van het fonds niet wordt overschreden. Ook zijn de financiële afhankelijkheden van de projecten vermeld. Het voorstel is om het beheerkader aldus vast te stellen (beslispunt 4 ontwerp-besluit).

C. Regulier investeringsschema (bijlage II)

Het geactualiseerde investeringsschema 2011-2016 is opgenomen in bijlage II. De mutaties in de hiervan afgeleide kapitaallasten zijn betrokken in paragraaf 3.3d.

4. Overige financiële onderwerpen en beslispunten

4.1 Opcententariaf MRB 2012 (ontwerp-besluit II)

De bestuursafpraak voor 2011-2015 luidt dat “de opcenten MRB niet autonoom worden verhoogd. Wel heeft een jaarlijkse inflatiecorrectie plaats op basis van CPB-cijfers. Slechts indien ons relatief lage opcententariaf in de lopende herziening van het provinciefonds een nadelig effect heeft op de uitkering uit het provinciefonds, kan heroverweging plaatsvinden en dan alleen binnen de marges van redelijkheid.”

Voor de lastenkant van onze begroting gebruiken we het zogenoemde IMOC-cijfer (gemiddelde prijsstijging van de materiële overheidsconsumptie, waaronder goederen, diensten, afschrijvingen)⁵. Uit oogpunt van begrotingsevenwicht ligt het voor de hand om dit indexcijfer ook toe te passen op de batenkant i.c. het opcententariaf, zoals we ook deden tot 2007. Onze begroting 2012 gaat uit van een prijsstijging van 1,75%. Dit betekent dat het opcententariaf meegroeit van 71,6 naar 72,853; afgerond op één decimaal wordt dit 72,9 opcenten. Deze uitgangspunten liggen ook reeds ten grondslag aan de MRB ramingen in het bestuursakkoord en de Kaderbrief 2011.

Ingevolge de huidige Provinciewet dienen Provinciale Staten vóór 31 december een besluit te nemen over het opcententariaf op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting voor het nieuwe belastingtijdvak. De Provinciewet spreekt in deze van een besluit tot het vaststellen van een belastingverordening. Om die reden wordt aan uw Staten een ontwerp-besluit voorgelegd tot vaststelling van een heffingsverordening voor het jaar 2012 (ontwerp-besluit II).

Zoals in paragraaf 3.3a vermeld, zal de ingangsdatum van een nieuw opcententariaf worden vervroegd van 1 april naar 1 januari van enig jaar. Deze wijziging vormt onderdeel van het op Prinsjesdag ingediende wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2012. Ook zal voortaan uiterlijk 1 december van het voorgaande jaar het provinciale tariefbesluit (op de gebruikelijke wijze) ter kennis moeten worden gebracht van de Minister van Financiën i.c. de Belastingdienst.

Ons voorstel is dat de Staten nu besluiten tot vaststelling van een nieuwe heffingsverordening, waarbij Gedeputeerde Staten later het moment van inwerkingtreding

⁵ Zoals gezegd gaat onze begroting 2012 uit van een 1,75% prijsstijging (lasten en baten). In de Macro Economische Verkenning (MEV) 2012 van september jl. wordt voor 2012 een prijsinflatie aangegeven van 2,25%. Dit percentage wordt in onze systematiek gebruikt als uitgangspunt voor de nieuwe meerjarenraming 2013 e.v. en is verder niet van invloed op de begroting 2012.

vaststellen. Gaat de wetwijziging door, dan stellen wij die datum (bij Provinciaal Blad te publiceren besluit) vast op 1 januari 2012; gaat dit niet door dan per 1 april 2012. Mochten zich nog onverwachte ontwikkelingen voordoen, dan kunnen de Staten altijd nog een nieuw besluit nemen.

Een en ander betekent dat in het ontwerp-besluit II tot vaststelling van de heffingsverordening opcenten MRB alleen een opcententarium wordt vastgelegd, zonder dat al concreet een besluit wordt genomen over – het moment van – feitelijke inwerkingtreding van dat nieuwe tarief. Omdat de vaststelling van het opcententarium in feite het enige inhoudelijke punt van de heffingsverordening is, wordt voorgesteld het nieuwe tarief jaarlijks vast te leggen in een nieuwe verordening in plaats van aanpassing van het tarief door middel van een wijziging van de verordening. Dit biedt tevens de mogelijkheid om in de citeertitel van de verordening tot uitdrukking te brengen op welk jaar de heffing betrekking heeft.

4.2 Instellingsbesluiten en overige beslispunten

De instelling van reserves is een bevoegdheid van Provinciale Staten. In relatie tot deze Najaarsbrief worden twee aanpassingen voorgesteld (beslispunten 5a en 5b van ontwerp-besluit) m.b.t.:

- a. de Dividend- en rentereserve (bijlage IVa): Dit betreft de verbreding van de bestaande Dividendreserve in samenhang met een gesloten rentesysteem zoals toegelicht in paragraaf 3.3d;
- b. de Reserve basisinfrastructuur en duurzame productiemiddelen (bijlage IVb): Ten behoeve van het administratieve inzicht wordt de reserve verdeeld in 1) regulier beheer en onderhoud ICT-apparatuur en 2) ICT-projecten, waaronder de (door-)ontwikkeling en implementatie van software applicaties.

Deze Najaarsbrief krijgt verder zijn financiële neerslag in de 4^e begrotingswijziging 2011 en 1^e wijziging 2012 die worden nagezonden (ontwerp-besluit I, beslispunt 1e).

De Begroting 2012 en de bijbehorende meerjarenraming vormen mede de financiële basis voor het provinciale Ontwikkelbedrijf. De 2^e voortgangsrapportage 2011 van het Ontwikkelbedrijf inclusief het financiële meerjarenperspectief 2012-2020 (beslispunt 7) zal in aansluiting op de begroting worden toegezonden aan de Commissie ROW.

4.3 Meerjarig uitgavenkader

Bij de behandeling in juni jl. van de Jaarrekening 2010 en Kaderbrief 2011 zijn door de Staten kanttekeningen geplaatst bij het beleid m.b.t. overprogrammering, onderuitputtingen en overhevelingen. Dat die onderwerpen regelmatig in de

discussie terugkeren, heeft o.i. te maken met de scheidingslijn tussen kaderstelling (door PS) en uitvoering (door GS). De begroting moet voldoende taakstellend zijn en na vaststelling van de begroting voert het college de taken uit binnen de gestelde beleidsmatige en financiële grenzen. Dat zich daarbij fricties kunnen voordoen, is vaak te wijten aan het feit dat de begroting gebonden is aan een kalenderjaar. De meeste provinciale taken strekken zich echter uit over meerdere jaren en bovendien zijn we bij veel projecten afhankelijk van de inzet en planning van andere partijen. Daarbij is het zoeken naar een passend evenwicht tussen (de verantwoording van) jaarprestaties en deadlines en de (sturing op) meerjarige afspraken en doelen binnen een bredere tijdshorizon.

Overhevelingen (bijlage V)

In bijlage V zijn de spelregels opgenomen die we hanteren bij de overheveling van budgetten van het ene naar het andere begrotingsjaar. Uitgangspunten zijn het principe van realistisch ramen en sturen op meerjarige uitgavenkaders. Binnen die kaders zijn financiële verschuivingen mogelijk, voor zover het gaat om:

- a) tijdelijke budgetten die samenvallen met een bestuursperiode;
- b) programma's en projecten die de provincie uitvoert in nauwe samenwerking met derden of
- c) reeds aangevane subsidieverplichtingen.

Overhevelingen zijn altijd gericht op concrete einddoelen en einddatum (aan de buitenkant taakstellend en daarbinnen flexibel) en vragen om een adequate rapportage van het uitvoeringsverloop.

Met betrekking tot dat laatste willen wij dit toespitsen op twee momenten, namelijk een halfjaarrapportage (afwijkingenrapportage) en de jaarrekening (realisatiebasis). Begin 2012 zullen we hierover met een nader uitgewerkt voorstel komen. Dit betekent tevens dat we willen vasthouden aan de lijn om de overhevelingen zeker te stellen bij de jaarrekening (*) en dus geen onderdeel laten zijn van de integrale afweging bij de voorjaarsnota. In verband met de mogelijkheden tot overhevelen kan het aantal reserves mogelijk verder worden teruggedrongen. Ons doel is om provinciale geldmiddelen zoveel mogelijk direct via de exploitatie te laten lopen en het aantal bestemmingsreserves te beperken. Bij de voorjaarsnota 2012, wanneer ook de jaarlijkse doorlichting van de reserves aan de orde is, zal hier nog eens nauwlettend naar worden gekeken.

*) In navolging van de Jaarrekening 2010 zullen toekomstige rekeningresultaten bij voorrang worden ingezet voor onvermijdbare en verplichte uitgaven (waaronder de hier bedoelde overhevelingen), de uitvoering van eerdere PS-moties en voor de afdekking van overprogramming.

Onderuitputtingen

Wanneer een raming op een begrotingspost niet (volledig) wordt besteed, spreken we van een onderuitputting. Afgezien van een eventueel noodzakelijke overheveling naar een ander jaar (zie hiervoor) kunnen middelen binnen een productgroep en binnen het desbetreffende begrotingsjaar worden ingezet voor eventuele knelpunten, binnen het vastgestelde beleidskader).

- In onze provinciale begroting worden – verder dan de wetgeving strekt – binnen de programma's productgroepen aangeven om daarmee het autorisatieniveau van Provinciale Staten te concretiseren (productgroep = autorisatieniveau van PS).
- Binnen een productgroep kunnen (financiële) knelpunten worden opvangen, zonder deze bijstellingen afzonderlijk voor te leggen aan uw Staten.
- Alle overige onderuitputtingen komen ten gunste van het jaarresultaat en van de algemene begrotingsruimte.

Overprogrammering

In 2008 is het instrument van overprogrammering geïntroduceerd, waarbij een hoger bedrag aan verplichtingen wordt aangegaan dan het beschikbare budget toelaat. Voor deze werkwijze is gekozen omdat in de praktijk altijd wel projectaanvragen en subsidiebijdragen lager uitvallen of zelfs vervallen. In de praktijk is dit ook gebleken bij het programma Samen investeren in BrabantStad, waar oorspronkelijk is uitgegaan van een overprogrammering van 20%. Omdat we echter een financieel risico lopen, ontkomen we er niet aan om gaandeweg alsnog extra middelen vrij te maken of het risico zo goed mogelijk af te dekken. Om alle onduidelijkheden weg te nemen, zetten we hier nu een streep onder. De overprogrammering van het B5-programma wordt nu voor 100% afgedekt in de Risicoreserve, evenals die van het Provinciaal waterplan (PWP), met dien verstande dat deze laatste moet worden verdiend binnen begrotingshoofdstuk Ecologie.

NB. Het begrip “overprogrammering” wordt hier gebezigd in relatie met verplichtingen tegenover derden. Binnen onze eigen programma's, bijvoorbeeld het provinciale wegenprogramma, wordt vaak ook een vorm van overprogrammering toegepast (projecten die alvast op de plank liggen). Deze projecten kunnen echter geen aanspraak maken op extra financiële middelen en zullen mettertijd moeten worden ingepast binnen de afgesproken budgetten.

5. Advies commissies

Dit voorstel is ter advisering voorgelegd aan alle Statencommissies. De adviezen van de commissies worden nagezonden.

6. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaande ontwerp-besluiten.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

- I. Bestuursrapportage 2011-II
- II. Investeringschema 2011-2016
- III. Beheerskader spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur
- IV. Twee ontwerp-instellingsbesluiten met betrekking tot:
 - a. Dividend- en rentereserve
 - b. Reserve basisinfrastructuur en duurzame productiemiddelen
- V. Spelregels m.b.t. overhevelingen
- VI. Ontwerp begroting 2012 incl. bijlagen
- VII. De 2^e voortgangsrapportage 2011 van het Ontwikkelbedrijf inclusief het financiële meerjarenperspectief 2012-2020.
- VIII. De 4^e begrotingswijziging 2011 en 1^e wijziging 2012.

Voor financieel-technische informatie kunt u terecht bij de Concernstaf, bureau Financiën, Planning en Control (FPC):

J. Eppenhof (073-680 8453)

B. Schemmekes (073-681 2058)

H. van Staveren (073-681 2607)

Ontwerp-besluit 47/11B I

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 11 november 2011

Statencommissies : alle commissies 4 november 2011

Onderwerp

Begroting 2012 en Najaarsbrief

's-Hertogenbosch

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 11 oktober 2011;
- gelet op de adviezen van de Statencommissies van 4 november 2011;
- gelet op de Provinciewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

besluiten:

- 1a. de Begroting 2012 vast te stellen – inclusief de daarbij behorende paragrafen en bijlagen – en te aanvaarden als grondslag voor het te voeren beleid;
- 1b. de financiële begroting vast te stellen inclusief de uiteenzetting van de financiële positie, het overzicht van baten en lasten en het overzicht van geraamde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- 1c. in te stemmen met de in het onderhavige voorstel annex Najaarsbrief opgenomen financiële bijstellingen voor het lopende boekjaar 2011 en de aanvullingen en wijzigingen m.b.t. de Begroting 2012 e.v., inclusief het investeringschema, de aanvulling van de Risicoreserve en het onderbrengen van het genormeerde gedeelte van de Algemene reserve bij de Risicoreserve;
- 1d. het provinciaal opcententariaf 2012 op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting vast te stellen op 72,9 opcenten en dit tariefbesluit vast te leggen in een heffingsverordening en aan Gedeputeerde Staten op te dragen de datum van inwerkingtreding van dat tariefbesluit te bepalen afhankelijk van het verloop van de wijziging van de Provinciewet;
- 1e. de corresponderende 4e begrotingswijziging 2011 en 1e begrotingswijziging 2012 vast te stellen;
2. in te stemmen met een garantieverhoging van € 7 mln voor de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) en dit voor 50% af te dekken in de Risicoreserve (paragraaf 3.6 Najaarsbrief);
3. een krediet van € 350.000 beschikbaar te stellen als revolving fund voor het project kavelruil Bergeijk (paragraaf 3.4 Najaarsbrief);

Datum

11 oktober 2010

DIS-nummer

2817508

Directie

MID / CS

Bijlagen

div.

4. het Beheerskader spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur (bijlage III Najaarsbrief) vast te stellen;
- 5a. het nieuwe instellingsbesluit voor de Dividend- en rentereserve (bijlage IVa Najaarsbrief) vast te stellen;
- 5b. het aangepaste instellingsbesluit voor de Reserve basisinfrastructuur en duurzame productiemiddelen (bijlage IVb Najaarsbrief) vast te stellen;
6. de Spelregels overhevelingen (bijlage V Najaarsbrief) vast te stellen;
7. overeenkomstig artikel 3.4.1 van het Beheersstatuut Ontwikkelbedrijf provincie Noord-Brabant, het financiële meerjarenperspectief 2012-2020 van het Ontwikkelbedrijf (onderdeel van de 2^e voortgangsrapportage 2011) vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 11 november 2011
Provinciale Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de griffier

Ontwerp-besluit 47/11 B II

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 11 november 2011
Commissie MF : 4 november 2011

Onderwerp

Begroting 2012 en Najaarsbrief;
Heffingsverordening opcenten motorrijtuigenbelasting Noord-Brabant 2012

's-Hertogenbosch

Datum

11 oktober 2010

DIS-nummer

2817508

Directie

MID / CS

Bijlagen

div.

Provinciale Staten van Noord-Brabant;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 oktober 2011;

Gelet op de artikelen 220 en 222 van de Provinciewet;

Gezien het advies van de Commissie Mobiliteit en Financiën d.d. 4 november 2011;

Overwegende dat Provinciale Staten jaarlijks, als onderdeel van de vaststelling van de begroting voor het komende jaar, een besluit nemen tot vaststelling van het tarief voor de provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting, bedoeld in artikel 222 van de Provinciewet;

Overwegende dat het tarief van de opcenten vastgelegd dient te worden in een daartoe door Provinciale Staten vast te stellen heffingsverordening;

Overwegende dat op 20 september 2011 aan de Tweede Kamer het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2012 is aangeboden, dat onder meer voorziet in een wijziging van artikel 222a van de Provinciewet, waarbij de ingangsdatum van een wijziging van het te heffen aantal provinciale opcenten wordt vervroegd van 1 april naar 1 januari van enig jaar;

Overwegende dat de voorgestelde wijziging van de Provinciewet eveneens omvat vervroeging van het moment waarop een wijzigingsbesluit ter kennis moet worden gebracht van de Minister van Financiën van 31 december naar 1 december van het voorgaande jaar;

Overwegende dat Provinciale Staten derhalve een besluit tot vaststelling van de opcenten voor 2012 dienen te nemen, terwijl nog onzeker is of de Provinciewet

daadwerkelijk en tijdig zal worden gewijzigd overeenkomstig het ingediende wetsvoorstel;

Overwegende dat Provinciale Staten vanwege deze onzekerheid thans een besluit wensen te nemen ten aanzien van de hoogte van de opcenten voor 2012, waarbij zij vanwege de bestaande onzekerheid en om te voorkomen dat zij op een later tijdstip nogmaals een besluit terzake dienen te nemen, aan Gedeputeerde Staten opdragen de datum van inwerkingtreding van het besluit te bepalen afhankelijk van het verloop van de wijziging van de Provinciewet;

Besluiten vast te stellen de volgende verordening:

Artikel 1 Tarief opcenten

Het provinciaal opcententarif op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting voor 2012 bedraagt 72,9 opcenten.

Artikel 2 Intrekking

De Heffingsverordening opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting 2011 wordt ingetrokken.

Artikel 3 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op een door Gedeputeerde Staten te bepalen tijdstip.

Artikel 4 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Heffingsverordening opcenten motorrijtuigenbelasting Noord-Brabant 2012.

's-Hertogenbosch, 11 november 2011
Provinciale Staten voornoemd,

de voorzitter

de griffier